

MATI KAAL - 65

(03. juuni 1946)

(zooloog, loomaökoloog, Tallinna Loomaiaia direktor)

Mati Kaal sündis Tallinnas, kuid kasvas üles Saaremaal ja kooliteed alustas Põide vallas Tornimäe Põhikoolis.

"Minu põhikooliaeg möödus Saaremaal, toonase nimega Tornimäe 7-aastases koolis, kus isa pidas alguses õpetaja ja hiljem pikka aega ka direktoriametit. Vastupidi üldlevinud arvamusele muudab niisugune olukord ühe nagamanni elu üsna keeruliseks. Nendes ainetes, mida isa andis, tuli asi eriti selgeks saada, sest ta pani alati ühe pügala võrra halvema hinde, kui oli vastus, ning lausus karmilt: "Teised võivad teada, sina pead teadma!"

Samas tuli teiste jõmpsikate ees maine parandamiseks ja autoriteedi saavutamiseks omakorda vääramatult tõestada, et sa oled iseoma, aga mitte mõni kaevupunn, kes kodus kõik kooli asjad ära kitub. Alguses isa küsis minult mõne koolis probleeme tekitanud asja kohta, et kas ma nägin või kuulsin, ent peagi selgus, kui "sandi tähelepanemisega" ma olin, mille peale ta loobus sootuks".

/Õpetajate Leht, 2005, 9. detsember/

Seejärel õppis ta neli aastat tollases Tallinna 2. keskkoolis ja pärast keskkooli lõpetamist Tartu Ülikoolis bioloogia-geograafia teaduskonnas.

Tallinna Loomaiaia asus tööle juba ülikooli viimasel kursusel, 1968. aastal, teadusala abidirektorina. Alates 1975. aastast Tallinna Loomaiaia direktor.

Tänane juubilar on andnud suure panuse loomaiaia tegevusse ja arendamisse. Ta on loodusteaduste ja looduskaitse propageerija ning kirjutanud rohkelt selleteemalisi populaarteaduslikke artikleid. Mati Kaal on 1991. aastal loodud Eesti Looduse Fondi üks asutajaliikmeid ja nõukogu liige. On uurinud Eesti kiskjaid, nende bioloogiat ja ökoloogiat.

Tunnustused:

Valgetähe III klassi teenetemärk, 2001

Tallinna raemedal, 2008

Haabersti elutöö preemia, 2009

Mati Kaal on kirjanik Aira Kaalu vennapoeg.

Vaatan jälle merikapsast ja avastan äkki, et mõned ta lopsakad lehed on ussidest söödud. Siingi valged liblikad ja kapsaussid nagu päris kapsaaias!. Lendab vee piiril ka koerliblikas ja veel üks telliskivivärviline mustatäpiline ilmub põõsastest nähtavale. Ohoo! Mati ütleb - see olevat looduskaitse all.

Mati on putukatehull. Ta kogub liblikaid. Läänud aastal oli ta lindudehull...

"Näe, kus raudvärav lendab!"

"Mis?"

"Piiper ju kirjutab, et randtiir... teeb häält... nagu roostetand raudvärava kriiksumine."

Küll on need koolipoiste naljad ka! Kirjuta siis niisuguste jaoks! Ise suur Piiperi austaja...

Ronime rannavallilt üles põõsaste vahele, et varjulises kohas einetada. Seljakotist tuleb välja võileib singiga, värske kurk, saia, õunu. Ja äkki lendab meetri kaugusel meist üle põõsaste mingi suur pruuninaastuline lind, pehmelt, kuuldamatult, tiivad laiali avatud.

"Kotkas!" sosistab Mati.

Ta on jalule karanud ja aimab lindu järele. "Väike pea ja vaikne lend... Suurus ehk annaks välja kaljukotka." Aga ilus lind jääb määramata, sest ta on ammu kadunud. Kuid ta seisab meil veel kaua silma ees ja juttu jätkub temast tükiks ajaks.

/Aira Kaal Kodunurga laastud I, 1966/